

SLOVENSKI NAROD.

Indija vsak dan srečer izvemši nedelje in praznike ter velja po poštih prejemar na avstro-ograke dežele na vse leto 25 K., na pol leta 13 K., na četrt leta 6 K. 50 h., na en mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 4 K. na pol leta 12 K., na četrt leta 6 K., na en mesec 1 K. Kjer hodi sam ponj, plača na vse leto 22 K., na pol leta 11 K., na četrt leta 6 K. 50 h., na en mesec 1 K. 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Amerikosko leto 80 K. Na naročbo brem istodeblje vrednjave naročnine se ne osira. — Za osmanija se plačuje od piterostopne pedi-vrste po 14 h., če se osmanija dika enkrat, po 12 h., če se tiska dvakrat in po 10 h., če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopsi naj se izvoli frankovati. — Rekopsi se ne vratajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knaflovih ulicah št. 5. — Upravnštvo naj se blagovljivo pošiljati naročnine, reklamacije, osmanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Slovenci!

Dne 8. septembra se v Ljubljani slovesno položi temeljni kamen spomeniku Primoža Trubarja, našega literarnega Kolumba. V tem spomeniku naj se povrne med nas on, ki ga je nekoč pregnala nehvaležna domovina. Našim skromnim razmeram primeren bo ta spomenik, in letos, ko poteka štiristoletnica Trubarjevega rojstva, bi bil najprimernejši čas, da mu postavimo ta simbol narodove ljudske in hvaležnosti. Ker pa so nepremostljive zapreke onemogočile, da bi že letos vstala pred nas izpod kiparjeve roke Trubarjeva podoba, se ga hočemo v tem prazničnem letu hvaležno spomniti ravno ob priliki, ko bodo bivali med nami glasniki slovanske kulture, slovenski časnikarji.

Ko se bode tako pred vsem slovanskim svetom položili temeljni kamen Trubarjevemu spomeniku, naj se hvaležno spomni vsak Slovenc njega, ki je položil temeljni kamen našemu slovstvu. Vsaka zavedna Slovenka in vsak zavedni Slovenec ter sleherno narodno društvo dokumentira s svojo navzočnostjo pri slovesnem polaganju temeljnega kamena, da vemo ceniti in da smo vredni kulturnega dela, ki je imelo v Trubarju svoj izvor!

Pripravljalni odbor za Trubarjev spomenik v Ljubljani

dne 2. septembra 1908.

Dr. Ivan Tavčar
predsednik.

dr. Pavel Grošelj
tajnik.

Klerikalna zloraba uradov.

Dasi se bodo dopolnilne dejelnoborske volitve vršile šele začetkom prihodnjega leta, vendar so klerikali že pričeli z najintenzivnejšo agitacijo za volilno kampanjo.

Da v tej volilni agitaciji igrajo glavno in vodilno vlogo duhovniki, je povsem umljivo, saj je duhovščina vogelin kamen klerikalne organizacije. Brez duhovščine si klerikalne strankarske organizacije sploh ni mogoče misliti. Čim bi se zakonitom potom zabranilo duhovnikom vmešavati se v politične borbe, čim bi se izdal ukaz: duhovnik ostani v cerkvi, budi zgolj in izključno oznanjevalec božje besede, v tem trenutku bi izginila pri nas s površja klerikalna stranka in ljudstvo bi bilo osvobojeno težkih klerikalnih spon.

Tako pa ima klerikalna stranka v duhovščini svojo naravnino organizacijo, ki ima pred drugimi organizacijami se to prednost, da je popolnoma neodvisna od trenutnih fluktuačij v javnem življenju.

Tajništvo S. L. S. v Ljubljani.

Prečastiti župni urad!

Tajništvo S. L. K. Vas vladljuno prosi, da takoj naznanite seznamek novih zaupnikov za Vašo okolico.

vendar pa jako natančen. Njegov slogan je preprost, vsebinu mu je važnejša nego oblika. Jezik in slovstvo sta mu bila vedno le sredstvo. Nikdar ni iskal osebne slave ali koristi, nego le korist naroda in človeštva. Izkušnjo se je omadeževati njegovo življenje s trditvijo, da je imel štiri navidezno prave žene, kar pa se je hitro izkazalo kot prostaška laž. — Zapustil je troje otrok: Primoža, Felicijana in Barbo, ki se je bila omožila s protestantovskim pisateljem Jurijem Dalmatinom. Oče ji je bil dal 100 goldinarjev dote. Da je bil šibkega zdravja, smo že omenili — tem silnejša pa je bila njegova oddočnost: Spomisliti se moramo namreč velikanskih težav tedanjega potovanja in Trubar je bil skoro večno na potu, samo da je uspevala njegova življenjska naloga, natis slovenskih knjig.

Odlčni in vsestranski visokospoštovani mož je občeval z znamenitimi možmi in stal z njimi v redni pismeni zvezi, če ni bil celo njihov ožji prijatelj. Navedemo le kralja Maksimilijana, ki se je kot cesar nazival Maksimilijan II., Württemberškega vojvoda Kristofa, humanističnega škofa Petra Bonhomia v Trstu, bivšega koprskega škofa P. P. Vergerija, württemberškega reformatorja Janeza Breanca in Luthrovega prijatelja Vesta Dietricha, ciriškega reformatorja Henrika Bullingerja, prvega evangeljskega škofa sedmograškega Pavla Wienerja, barona

Obenem nam naznanite tudi druge eventualne želje oziroma informacije.

V Ljubljani, 19. avg. 1908.

Dr. Rožič, tajnik S. L. S.

To pismo dokazuje, da zlorabljajo klerikalci v svoje politične in strankarske svrhe celo župne urade, ki so javne, od države plačane institucije. Da je takšna zloraba javnih uradov v politične namene docela nedopustna, pač ni treba naglašati.

Tudi naša stranka ima pristaše recimo med učiteljstvom ali uradništvom. Po klerikalnem zgledu bi se potem vodstvo narodno - napredne stranke mesto direktno na svoje pristaše med učiteljstvom ali uradništvom obračalo v strankarskih zadevah na primer na posamna šolska vodstva ali okrajna sodišča. To bi nastal urnebeni krik in vik v klerikalnem taboru, ako bi se kaj takšnega izvršilo na naši strani.

Seveda klerikalcem so takšne zlorabe — dovoljene, vsaj sami so prepričanja, saj smo že žal prišli tako daleč, da se smatrata pojma »župnik in »župni urad« za istovetna.

Če pa je takšna zamenjava pojmov dopustna, to je drugo vprašanje.

Naj se stvar motri že s tega ali onega stališča, to je gotovo, da je absolutno nedopustno, da bi se bodisita ali oni javni urad smel zlorabljati v politične svrhe. Zato najodločno protestujemo proti temu, da bi klerikalci javne urade in naj bodo to tudi navadni župni uradi, izrabljati v svoje strankarske namene, ter pozivamo poklicane faktorje, da na pravijo nemudoma konec klerikalni zlorabi uradov.

Lueger o dunajskih Čehih.

Dunaj, 3. septembra. Povodom zaprisege novih meščanov je imel župnik dr. Lueger nagovor, v katerem je rekel, da ga zadnje čase Čehi strastno napadajo, češ, da je sovražen Čehom. Toda on ni sovražnik Čehov ter jih ni nikjer zaničeval. Vendar dober bo župan, mora varovati nemški značaj Dunaja, ker bi bila dvojezičnost za Dunaj nesreča (?).

Dr. Ebenhochova demisija odklonjena.

Dunaj, 3. septembra. Cesar ni sprejel demisije poljedelskega ministra dr. Ebenhocha, temuč mu je iz-

Janeza Ungnada, barona Herberta Turjaškega, hrabrega deželnega glavarja kranjskega, nadalje najboljše kranjske plemiče Turn, Lambert, Turjaški.

Da se prav spožna Trubarjev pomem, treba obdržati v spominu, da je pravzaprav vse, kar je rodila reformacija, v bistvu izviralo iz Trubarja: saj je on započel vse to veliko, raz katere se je vsipal bogat sad v narodcev Slovencev, ki bi danes imeli vse drugačno kulturo, da ni bilo protiformacije, ki je domalega zatrla vse, kar je kulturnega rodila reformacija in ob kateri so zapadli Slovenci takšnemu mrtilvu, da je preteklo celo stoletje, predno se je zopet kaj storilo za razvoj njihovega jezika.

Trubar in njegovi tovarisi reformatorji so orali ledino na skoro vseh slovstvenih poljih. Njihovo delo se nikarok ni omejevalo edinolice na prevajanje nabožnih knjig, temuč ustvarili so čisto samostojno marsikaj, kar je tvorilo temelj vsemu poznejšemu razvoju slovenske slovstvenosti, kar nam to jasno izpričuje kratek pregled njihove literarne produkcije, ki jo hočemo tu navesti razvrščeno v posamezne skupine. Skoro povsodi bodemo našli Trubarja kot očeta, kot prvega zasnovatelja, dočim so njegovi tovarisi od njega zasnovano delo le nadaljevali, izpopolnjevali in

rekel svoje zadovoljstvo ter mu znova poveril vodstvo tega ministrstva.

Naši trgovinski odnosi na Balkanu.

Brno, 3. septembra. Brnska trgovska in obrtniška zbornica je poslala trgovinskemu ministrstvu nujno prošnjo, naj se vlada ne da premotiti v svojem trgovinsko političnem programu glede balkanskih držav. Prošnja opozarja, kako velikega pomena za vso avstrijsko industrijo je ureditev trgovinsko-političnih odnosa na primalki Balkanskih držav.

Dunaj, 3. septembra. Vpliven krščansko-socialni poslanec se je izjavil o usodi srbske trgovinske pogodbе v parlamentu. Po njegovem mnenju se ni bati agrarne obstrukcije proti trgovinski pogodbi, ker bi se vlada prizadevala do otvoritve parlamenta nasprotovanja agrarcev ublažiti. V ta namen ima vlada za agrarce že pripravljene nekatere koncesije, kakor spremembu zakona o živinskih kugah, koncesije glede melioracij in razne subvencije. Vladi bo pomagala tudi gospodarska zbornica priiskati na agrarce ter stvari junktum med odobrenjem melioracijskega zakona in med srbsko trgovinsko pogodbo.

Avstrijski cesar in italijanski kralj.

Solnograd, 3. septembra. Danes sta prispeala s primernim spremstvom v Solnograd ministru zunanjih baron Aerenthal in Tittoni. Štanek ima baje poglavito to namen, določiti način, kako bi italijanski kralj čim sijajnejše čestital cesarju Francu Jožefu k jubileju. Kakor znan, je vatikanska politika tako, da cesar Franc Jožef ne more obiskati italijanskega dvora, da ne bil Vatikan užalen, a take zamere se na Dunaju hudo boje. Posledica vsemu temu pa je, da tudi kralj Viktor Emanuel ne prestopi avstrijske meje. Solnograški sestanek kmalu pokaže, ali se bo Avstrija še nadalje uklanjala Vatikanu in njegovi politiki, dasi je v interesu dobrega razmerja obeh držav in troeze, da bi se občutljivost Vatikana prezirala.

Ustavna Turčija.

Dohodki sultana in princev.

Carigrad, 3. septembra. Vlada predloži novemu parlamentu takoj v začetku zakonski načrt o ureditvi sul-

tanovih dohodkov. Država bo prispevala za sultanova dvor vsako leto 36 do 40 milijonov frankov. Iz te vseote pa bo moral sultan plačevati tudi apanže za vse prince razen za prestolonaslednika Rešad Efendija, za katerega je že dosedaj nakazan mesečnih 2000 funtov.

Turško vojno brodovje.

Dosedaj so bile turške vojne ladje neprestano zasidrane ob Bosporu. Letos se prvič poskusijo manevri v Sredozemskem morju in celo v Perzijski zaliv se odpošljajo nekatere torpedovke, da stražijo nabrežje.

Punt Kurđov.

Kurdi v vilajetih Diarbekr in Mozul se puntajo ter se dobro oboroženi pod vodstvom Ibrahima paše pravljajo na boj proti Turkom in Armencom.

Navdušenje za Angleze.

V turških političnih krogih prisujejo angleškemu vplivu vse uspehe, da se je revolucija posrečila. Zato pa tudi nobena evropska država v Turčiji nima tolikih simpatij, kakor Anglia. Kjerkoli se pokaže angleški veleposlanik Gerald Lowther, povsod ga ljudstvo, posebno pa uradništvo, navdušeno pozdravlja.

Armenci in Turki.

Do zadnjega časa najhujše zatirani in pri vsaki priliki nečloveško trpinčeni Armenci so sedaj pri Turkih v največji milosti. Pri vseh novih imenovanjih se Armenci izredno odlikujejo. Posebno v poslanških in konzularnih službah imajo Armenci povsod predaost.

Spošteni štrajk.

Štrajk železničarjev grozi postati spošten. Ne štrajkajo le uslužbeni atlantske železnice, temuč deloma že tudi na solunski orientalski progi in na progi Carigrad-Drinopolje.

Prevrat v Maroku.

Pariz, 3. septembra. Prema-gani sultan Abdul Azis, ki je na posestvu Alvarez, osem kilometrov od Casablance, je sedaj končno opustil vsako misel na nadaljnji boj ter se vdal v svojo usodo, a prestol pre-pusti svojemu bratu Muleju Hafidu. Abdul Azis bo romal najprej v Meko in Medino, potem pa upa, da se bo smel naseliti v Fesu ali Marakešu.

1577), celi N. t. (Trubar 1582; celo sv. pismo (Dalmatin 1584), ki je brezvdomno najvažnejše delo slovenskega protestantovskega slovstva.

Razlage sv. pisma, postopek: Krelj 1567, Krelj 1578, Primož Trubar, izdal njegov sin Felicijan 1595.

Verouk: Trubar 1550, Trubar 1555, Trubar 1562, Trubar 1584.

Zgodbe sv. pisma: Dalmatin 1576.

Molitveniki: Trubar 1555, Tulščak 1579; Dalmatin 1584, 1595.

Cerkveni red: Trubar 1564.

Trubarjevo in njegovih tovarishev delovanje se ni omejevalo samo na Slovence, ampak se je razširilo tudi na glagolsko in na cirilsko slovstvo, ki je bilo samo na sebi že razmeroma bogato potrebnih pisanih in tiskanih knjig. (Glej Šafařík I. 153 sq.).

V glagolsko slovstvo so po-segli Dalmatin, ki je izdal več glagoljic, Stevan Konzul, njegov tovarishev pri izdajanju glagoljic knjig v Tubingah in Juraj Juričič. Da je inel tudi v teh zadevah poglavito bese-do Trubar, smo že videli zgoraj. Slovenski reformatorji so izdali glagolskega:

Glagolsko abecedo (Dalmatin in Konzul 1500).

Abeedarij in katekizem (ista dva 1561).

Someščani!

Dne 7., 8. in 9. t. m. bivali bodo včnašem mestu ljubi gostje. Smidejo se namreč z vseh strani obširnega slovanskega sveta zastopniki slovanskega tiska, da se posvetujejo o svoji strokovni in stanovski organizaciji.

Someščani!

Pokažimo jim, kako nas veseli njihov obisk, pokažimo jim in povedo naj to, ko se vrnejo k važnemu svojemu vsakdanjemu opravilu v sto in stotisoč vesteh, da so se čutili med nami kakor doma.

V čast gostom, ki gotovo postanejo znateni oznanjevalci lepote naše domovine, razobesiti sem naročil na vseh mestnih poslopljih zastave.

Someščani!

Tudi od Vas pričakujem, da na isti način izrazite radost zaradi njihovega prihoda.

V Ljubljani, 1. sept. 1908.

Župan:
Ivan Hribar.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. septembra.

VIII. kongres slovanskih časnikarjev v Ljubljani. Po prijavah, ki so doslej došla, "Društvo slovenskih književnikov in časnikarjev", je sodiu, da bo ljubljanski kongres slovanskih časnikarjev ena izmed najznamenitejših slovanskih prireditvev v zadnjih letih. To pot se kongresa privič udelež časnikarji vseh slovanskih narodov. Toda na shodu ne bodo samo navzoči časnikarji, marveč tudi razni veleugledni in odlični slovenski politiki kot gostje. Na kongresu se bo sklepalo in razpravljalo o velevažnih slovanstva se tikajočih vprašanjih in baš radi tega zna biti ljubljanski kongres velikega pomena v zgodovini slovanstva. To dejstvo se uvažuje splošno tudi v nam tujih javnosti. Da se ljubljanskemu kongresu slovanskih časnikarjev pripisuje velik pomen tudi v tujcih, to izpričujejo že besni napadi nemškega časopisa na to priditev. A da se smatra tudi v inozemstvu ljubljanski časnikarski kongres za nekaj izrednega in posebno važnega, dokazuje dejstvo, da pošije na ta kongres svojega zastopnika tudi največji, v Parizu izhajači francoski list "Matin". "Matin" bo zastopal, kakor je razvidno iz obvestila, ki smo ga včeraj prejeli, njegov dopisnik g. Eug. Brossard. Iz Bolgarske se udeleži kongresa 4 do 5 uglednih publicistov. "Družestvo na blgarskitje publicistično" v Sofiji bosta med drugimi zastopala gg. Frangja in Nikolov. Iz Rusije se je nadalje še priglasil gosp. Josip Antonovič Mikš, profesor v Novočerkasku.

Zadeva prezidanja občinske hiše v Idriji po zaslugu strankarske zagroženosti večine deželnega odbora zopet razburja javnost. Minoli četrtek je na ovadbo hujškača Oswalda prišel v Idrijo deželnega odbornika namestnik Jaklič, da je z dvema deželnima stavbnima uradnikoma na licu mesta

Novi testament (Dalmatin, Konzul 1562).

Cerkveni red (Dalmatin, Konzul 1564).

Verouk - Stepan Konzul 1561; Dalmatin in Konzul 1562, ista dva 1562, ista dva 1564, ista dva 1564.

Razlag s pismem: Ista dva 1562.

Nabozne knjige. Ista dva 1563. Od Ungnada izdani molitvenik iz leta 1561.

Vsega včup so protestantovski reformatorji v letih 1550.-1595. poslali med Slovence približno 50.000 izvodov knjig, število torej, ki je skoro neverjetno. In od vseh teh tisočakov se nam jih je ohranilo neznano število, toliko, da so vse te knjige največje redkosti: tako je divjala protireformacija, ki jih je na gromadah po javnih trgih pozigala kar cele vozove.

Trubar sam je izdal 24 različnih del, zadnje njegovo delo, Luthrova "hišna postila", je izšlo leta 1595., torej devet let po njegovi smrti, izdano do sina Felicijana. Vse te knjige, razven ene, (katekizem iz leta 1579., ki je bil natisnjeno v Ljubljani), so bile natisnjene v Tubingi.

Ponosno so zasluge Trubarjeve, pravi Elze: kajti on je ustanovitelj slovstva, reformator, ustanovitelj cerkve, prevajalec biblije, pesnitelj cerkvenih pesmi v eni osebi. (Konec prihodnjie.)

konstatiral, ali se posloplje samo popravlja, ali se presidava po načrtih Holinskega. To bi se bilo dalo pozvedeti z navadno uradno dopisnicom, in ne bilo treba trositi deželnega deželnega za popolnoma nepotrebne komisije. V ponedeljek pa je že prineslo uradno glasilo deželnega odbora "Slovenec" vest, da je deželni odbor naložil idrijskemu županu globo 200 kron, ker se posloplje prezida in ne samo popravlja. To je pač višek škandal! Župana, ki izvršuje le soglasno voljo izvoljenega občinskega odbora in dela v intenciji ogromne večine prebivalstva, se drže deželni odbor po zahtevi takega človeka, kakor je Oswald, kaznovati z občutno globo. Tu se pač vse neha! Ali naj bo župan drugega mesta v deželi res sluga tistega Lampeta, ki se je moral skrivati pred sodnimi oblastnijami radi častikrake in sedaj le v sled zabitosti svojih volilcev sedi na stolu deželnega odbornika. In ta guusna klerikalna komedija! Ko se je v drugi pričelo s popravljanjem posloplja in se je zastavila prva lopata, je moral vedeti vsak otrok, da se posloplje prenareja po načrtih Holinskega, ki so bili narejeni za prezidanje in kakor je bilo sklenjeno v seji občinskega odbora, in ne samo popravlja, kar bi bilo takrat absolutno nemogoče. Cela dva meseca so ogledovali klerikaci, kako raste iz tal lepa stavba in ko je malone delo že izvršeno, pa skrupca Oswald ovadbo na deželnem odboru, in ta namesto, da bi jo vrgel v koš, prične na podlagi te preganjati napredno županstvo. V četrtek 10. t. m. pošije v Idrijo deželni odbor celo komisijo na troške tistih oseb, ki so vse to zakrivilo. Čemu treba komisije? Kaj bo dognala komisija? Nič! K večjemu to, da se z nastopom župana in občinskega odbora strinjate dobri dve tretjini idrijskega prebivalstva, Oseba, ki je vse to zakrivila in povzročila je Oswald. Na njegove stroške naj se le pošija komisije v Idrijo, na stroške idrijskega ljudstva pa se jih ne bo. V četrtek ob 6. uri zvezcer bo seja občinskega odbora in se te udelež tudi odposlanici deželnega odbora, naj se tedaj vse napredno idrijsko občinstvo zbere pred mestno hišo, da bodo zastopniki deželnega odbora spoznali, na svoje oči in ušesa voljo idrijskega prebivalstva. In še nekaj! Ker je deželni odbor dal tak lep vzgled strankarske prenapetosti, sme tudi občina nastopati na isti način, dosledno naj se bojkotira vse klerikalne prirede in tako dokaže, da v občini še ni gospodar Oswald, pa tudi nikdar ne bo. Deželni odbor pa se bo še kesal svojega početja in če bi ne bil tako prožet strankarskega fanatizma, tudi sramoval.

Klerikalni shod, ki ga ni bilo. V Spodnji Loki v kočevskem okraju so nameravali 31. avgusta duhovniki in klerikalni poslanec Jaklič napraviti shod. Niso pa naznani tega shoda politični oblasti. Na zahtevo orožnikov in župana ni megel Jaklič dokazati, da je on ta javni shodi prijavil, zato mu ga je župan prepovedal. Jaklič in njegovi trabantje so pobiti in jezni odšli. Tudi za vas, klerikalna gospoda, veljajo postave!

Iz Gornjesavinske doline se nam piše: Znani klerikalni hujškač Terseglav iz Kranjske je prišel zadnjo nedeljo 30. avgusta t. l. "slogo" pridigovat k nam v Nazarje pri Mozirju ter je tu zbranim "mladeničem" med katerimi je bilo seve prav mnogo naših častih duhovnov, nesramno zabavljali učiteljstvu ter prav po rovtarsko udrihal po njem.

— Vi, črni vzgojitelji naše mladine, vi načrni učiteljstva ne boste spravili z začrtanega tiru! Le psujte in onečastujte dalje; učiteljstvo ve, pri čem da je in kaj mu je storiti. A pride setve čas in takrat govorimo dalje.

Goriški deželni zbor bo otvoren 22. t. m. ob 11. uri dopolne. Druga seja bo po stari navadi isti dan popoldne ob 5.

Čiteljstva na Goriškem klerikalci kar ne morejo spraviti v svojo malho. Vendar pa obstoji na Goriskem "društvo krčansko-mislečih učiteljev". Ti "krčansko misleči" so imeli včeraj v Gorici v "Centralu" svoj občeni zbor. Bilo je na tem občinem zboru tako, kakor je vedno pri klerikalcih, kadar hočejo prikriti svojo mizerijo. "Krčansko-mislečih učiteljev" na Goriškem ni niti 10; v tolminskem glavarstvu je en sam, isto tako v sežanskem, par drugih je v goriškem glavarstvu. Toda da ni zborovanje prazno, so prišli v Gorico razni nunci na občni zbor "krčansko-mislečih učiteljev". Nuncev je bilo mnogo, učiteljstvo presneto malo. Pa tudi prav nič ne kaže, da bi se pomnožile vrste "krčansko-mislečih učiteljev" na Goriškem.

Velikodusen dar za Trubarjev spomenik. G. obč. svetnik in grščak Josip Turk je daroval za Trubarjev spomenik 100 krov. To je prič v znatnejši dar za Trubarjev spomenik. Odbor za Trubarjev spomenik se velikodusemu darovatelju

iskreno zahvaljuje na tem plemenitem činu ter ga stavi za svetel zgled vsem slovenskim rodoljubom, lastim onim, ki so bogato obdarovani z "darovi Pluta". Naj bi plemeniti darovatelj našel med Slovenci obilo posnemeljev!

Srednješolske vesti. Profesor na gimnaziji v Kranju, Evgen Jaro, pride na I. drž. gimnazijo v Ljubljani. Ti-le suplent je imenovan za prave učitelje: dr. Simon Dolar na I. drž. gimnaziji v Ljubljani za gimnazijo v Kranju, Ivan Hille na nemški gimnaziji v Ljubljani, Valter Obriš na realki v Ljubljani za realko v Prostojovu na Moravskem, Štefan Podboj na I. drž. gimnaziji v Ljubljani za drž. gimnazijo v Celovcu, Maks Sever na I. drž. gimnaziji v Ljubljani na gimnazijo v Novem mestu, Anton Sušnik na gimnaziji v Kranju.

Iz šolske službe. Absolvrani učiteljski kandidat g. Vladimir Požar je imenovan za provizoričnega učitelja v šolovoditelja v Slapu, absolviran učit. kandidatinja gd. Viktorija Uršič pa za provizorično učiteljico v šolovoditeljico v Ložicah.

Za Ciril-Metodovo društvo je daroval hrvaški akademik pl. Radič 1 K, ker si je nevede začal cigareto s klerikalno užigalicu. — Tako cenijo naši slovanski sosedje pomen naše šolske družbe. Opazovali pa smo rayno te dni nekega "potuhnjene" domačega akademika, ki je v trafički odklonil Ciril-Metodovo užigalicu ter vzel rajši — "Union".

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je poslal gosp. Radivoj Tušak, učitelj, sedaj Sv. Anton v Slovenskih goricah, nabrani znesek i. s. v veseli družbi šentlenarskih in trojških Sokolov i. s. pri gledanju zanimive razglednice 4 K, in za prednaranje de Tatibaum 3 K, skupaj 7 K. Živio!

Za družbo sv. Cirila in Metoda so napravila črnomaljska dekleta veselico. Ustega dobitka je je bilo 182 K 50 vin. Živio zavedenim dekletom!

Za razstavo "Otrok" bodo vse priprave danes in jutri končane ter se vrši otvoritev nepreklicno 8. t. m. Razen že prijavljenih se je zadnjič oglašilo še nekaj ljubljanskih trgovcev z zelo zanimivimi razstavnimi predmeti, tako da bo razstava koliko mogoče popolna.

V nedeljo 6. septembra I. javna televadba in velika ljudska veselica na Ledini, začetek ob 4 popoldne. Vstopnina 60 vin. Člani in br. Sokoli v kroju vstopnine prosti.

Telov. društvo "Sokol I."

Pevskemu društvu "Ljubljanski Zvon" je došlo z vstopo 20 K tole pismo: "Da počasti uspomenu miloga in nezaboradnoga nečaka Pavla Bernatoviča, c. i. kr. poručnika, drugega mjestna vijećnika na odar, slovenskega državnega duhovnika in župana ni megel Jaklič dokazati, da je on ta javni shodi prijavil, zato mu ga je župan prepovedal. Jaklič in njegovi trabantje so pobiti in jezni odšli. Tudi za vas, klerikalna gospoda, veljajo postave!"

Gorenjsko akad. fer. društvo "Vesna" vabi na vrtno veselico, ki jo priredi dne 8. septembra v Cerkljah na vrtu g. Ivana Hribarja, župana in poslanca ljubljanskega. I. Rokovnjača. Narodna igra v petih dejanjih s petjem. II. Prosta zabava. Ples. Začetek ob 3. popoldne. Vstopnina: Sedeži 1 K. Stojisci 50 vin. Čisti dobitek je namenjen društvenim knjižnicam pred vsem ljudski knjižnici v Cerkljah.

Gorenjsko akad. fer. društvo "Vesna" je razposlalo povabilo na svojo prireditev 8. septembra v Cerkljah pri Kranju in prosi, ako kdo pomotoma nič dobil povabilo, naj izvoli oprostiti in se ga vabi prav vladljuno temu potomšku.

O "Rokovnjačih" in veselicah, katero prirede 8. septembra v Cerkljah pri Kranju gorenjski visokošolci, združeni v počitniškem društvu "Vesna", smo zvedeli še nadalje: Pred "Zvezdo" v Kranju bodo čakali dolgi vozovi, prirejeni za cenjene goste po narodnem običaju. Kdor se bo hotel v veleni družbi tja in nazaj peljati za eno krono, naj izvoli najkasneje en četrt na dve bitti v "Zvezdi", ker takrat bo odhod. Igrala bodo dobrozvana, 14 močna domžalska godba in sicer po predstavi "Rokovnjačev" za plesalce in neplesalce, ker bodo oboji v njeni neposredni bližini. Cenjenim gostom bodo za navadno ceno na razpolago vsakovrstna jedila, topila in mrzla kakor tudi različna pijača. Postrežba je izročena zanesljivim in postrežljivim rokam. Preskrbljeno je za več zavabnih in šaljivih točk, ki so pa še uradna tajnost; povedati smemo le toliko, da se bo vsakdo lahko prav od srca nasmejal; kdor bo najbolj srečen, bo lahko povrhu odpeljal domov še glasno meketajočega koštruna. Več ne smemo povedati; kdor se hoče proti koncu sezone še enkrat poštovati razveseliti in zraven še pripomoći, da bo pognało mlado društvo bujno ovetje, naj naredi na Mali Šmaren-

kratek izlet v prijazne Cerkle, pod gorenjske velikane!

Smrtna kosa. Jasla se nam: Včeraj due 2. t. m. popoldne ob 4. je umrl na svojem obširnem posestvu na Razdrtem g. Viktor Dolenc v 68. letu svoje dobe. V svoji prvi mladosti in preden se je naselil v svoji rojstni vasi, je bival več časa na Hrvaškem, poseben v Zagrebu in bil tam dobra podpora za manj imovite svoje rojake, ki so studirali na zagrebški akademiji. Bil je čvrst, na vdušen narodnjak in ostal to do zadnjega zdihljaja. Dasi že dolgo boreč se z zavratno bolezni, vselej se je še dal peljati k vsaki volitvi, da je oddal svoj glas za naprednjake. Rad je bil v veselem društvu, posebno kjer se je prepevalo in sam ob sebi, ne da bi bil izurjen pevec, je zakril kako hrvaško pesem in potem prepeval od svojih prijateljev na priliku Kosu, Vidriču, Kopaču, Trnovcem in dr. Nihče bi ne bil prisodil tega mšu, ki se je kazal bolj trpkega čutja, da ima toliko ljubezni za dom in posebno še za naravo. Vedel je tudi v sedanjih trdih okolnostih obvarovati svoje imetje kot zelo previden gospodar in dober kmetovalec. Blag spomin mu je zagotovljen pri vseh, ki so spoznali njegov zdrav sreco. Naj mu bo lahka domača gruda, ki jo je tako ljubil.

Prihodnjo nedeljo v Mojstrano, kdor namerava napraviti kak izlet. Tja gori vabi čarobno krasni slap Peričnik, postajo naprej Belopeška jezera, v Mojstrano pa veselica podružnice sv. Cirila in Metoda, ki se ustavljajo. Vspored tej veselici: 1. Od 4.—5. javna televadba jeseniškega in kranjskega Sokola na vrtu gospes Ambrožičeve. 2. Govor k ustanovitvi podružnice sv. Cirila in Metoda. 3. Ob 5. pričetek ljudske veselice, srečeval, godba: slavnoznani "Šrameljni" iz Ljubljane, koriandoli, prosta zabava. Vstopnina prostota.

Novice iz Hrastnika. Iz Hrastnika nam pišejo: Preteklo nedeljo se je ponovila v Hrastniku pri g. Roštu veselica v prid deloma družbi Ciril Metoda, deloma Bralnemu društvu na Dolu. Veselica se je obnesla kaj dobro, za kar gre hvala našim gospicam, diletantom in posebno še pevskemu društvu "Zvon" iz Trbovelj. Zahvaljujemo se tudi vsem drugim rodoljubom, ki so pripongli k lepemu uspehu in jih prosimo, da še nadalje vztrajejo v tem delu. Živelj v Trboveljci in Zagorjani! — Obe veselici ste donesli čistega dobitka 245 K 21 v, od katerih dobralno društvo na Dolu 100 K, ostalo pa Ciril Metodova družba. V Hrastniku smo osnovali odsek zagorskega Sokola, ki steje že nad 30 članov, od katerih se jih 18 pridno udeležuje te ovadbe. Kakor čujemo, jih nekaj nastopi že prihodno nedeljo v Zagorju pri prostih vajah. Le krepko in vztrajno naprej. — V Trboveljah so osnovali "prepotrebno" veteransko društvo z nemškim (!) poveljevanjem. Načeluje nemur Krassnig, adjutanta sta mu narodnjaka (!) gg. Leeb in Pleskovič. Zadnjo nedeljo, isti čas, ko se je vrnila narod

gavi so kapuni in kje jih je dobil, so ga pridržali v zaporu.

Eulenburgovski regnikolo Regniki se specijalizirajo sploh v vseh strokah zločinstva. V tehničnem zavodu v Trstu dela neki Fran Cella, 38letni kotlar iz Genove, ki je bil v ponedeljek zjutraj aretiran radi homoseksualnih činov. Skušal je zavesti več mladih delavcev in vajencev s tem, da jim je obeta denar, zlato verižico, prstan itd. Nekega Benedikta S. je poklical v svoje stanovanje in ga omamil s takimi obljuhami. Fant je bil par dni potem pri zdravniku in drugi dan je bil Cella aretiran. Tudi o drugih takih poskusih je znano. Tako si je neki bolj prekuhan delavec dal poprej izročiti verigo in prstan in — poem zbežal na velikanski smeh drugih delavcev, ki so opozorjeni od njega prisluškovati.

Z vlaka je padel v Červinjanu prevoznik Alt ter se nevarno poškodoval po celem telesu. Padel je najbrže radi teg, ker je bil preveč izmučen v službi.

Dijaki-diletanți prirede dne 6. septembra v Mengsu v prostorih g. Val. Gregorca „pri Planinskem orlu“ veselico s tem le sporedom: „Martin Smola“. Po igri srečov, Šaljiva pošta, bitka s korijandoli, ples in prosta zabava. Začetek točno ob pol 4. popoldne. V slučaju slabega vremena se preloži igra na „Mali Šmaren“.

Smrti so rešili 25letnega delavca Franca Staveca iz Vidma pri Krškem, ko ga je pri gradnji kanala pri ženski bolnišnici v Novem mestu zasulo do vrata. Pri reševanju se je najbolj odlikoval orožniški stražmešter Fr. Mohorčič, brez katerega bi bil Stavec gotovo prišel ob življenje.

Slovenčevev laži. „Slovenec“ laže pri vsaki priložnosti. Brez laži bi ti ljudje menda sploh ne mogli izhajati. Zdaj se zaletavajo v pevsko društvo „Slovan“, ki je priredilo v nedeljo veselico pri narodnemu goščilniku Steinjeru na Opekarški cesti. Ne vemo, kaj jim je „Slovan“ na poti. Če je bila premajhna udeležba, bi pa vi bili prišli na veselico. Steinjer se vam smili! Hinavci! Komaj čakate, da bi se vam spravil izpod nog, no, pa boste zastonj čakali na to! Da je preprečila policija s komisarjem, da niso Steinjeru pobili okna, je seveda spet iz tte izvito. Čudimo se, da „Slovenec“ zasmahuje mlajše člane „Slovana“, ko se vendar pri vsaki priložnosti bije po prsih, da smo si vsi enki. Ali so „Slovenčevci“ vsi starji? Le jezo stresate, ker se „Slovan“ tako lepo razvija in pridobiava simpatij med vsemi Trnovčani in Krakovčani.

Izkaz posredevalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani. V službo se sprejmejo: 4 poslovodji, 4 knjigovodji in korespondent, 3 kontoristi, 4 pomočniki mešane stroke, 1 pomočnik špecerijске stroke, 4 pomočniki manufakturne stroke, 2 pomočnika železinske stroke, 1 pomočnik modne in galant. stroke, 2 kontoristinki, 1 blagajničarka, 5 prodajalk, 7 učencev. — Službe iščejo: 3 kontoristi, 2 knjigovodja, 19 pomočnikov mešane stroke, 8 pomočnikov specerijске stroke, 5 pomočnikov manufakturne stroke, 3 pomočniki železinske stroke, 3 pomočniki modne in galerijske stroke, 15 kontoristinj. S blagajničarko, 6 prodajalk. Posredevalnica posluje za delodajalce popolnoma brezplačno, za delojemalce proti majhni odškodnini.

Brezsrečni ljudje. Pod tem naslovom je prinesel sobotni „Slov. Narod“ noticijo, kako brezsrečno podpisani ravnami z živino. Podpisani sem takoj pripravljen dati dopisniku 100 K, ako mi dokaze to, kar je omeni pisal. Torej na noge!

Stanonik,

zidarski mojster in Rožni dolini.

Neprov sledstvo za plačevanje dolgov je iznašla neka ženska na Opekarški cesti. Ko jo je sosed obiskal, in želel, da mu plača 36 K za že prejetko mleko, zgrabi ženska za pokalico in začne soseda obdelavati z njo. Ko se ji je zdelo tega dovoj, je pa pograbila še za metlo in tudi s to kazala svoje junaštvo. Ker je sosed telesno poškodovan, bode prišla zadeva pred sodišče, ki hudo žensko gotovo pouči, da se dolgori na ta način ne plačujejo.

Acitelinka je bila včeraj ukrazena s kolesa stavbniku g. Rudolfa Križanu, katero je stal v vezi na Mestnem trgu št. 5. — Narednikovi ženi g. Ivani Križnikovi pa je bil izpred hiše na Karlovske cesti št. 24 ukrazen otroški štirikolesni voziček. Pred nakupom se svari.

Izgubljeno in najdeno. Trgovski sotrudnik g. Avgust Iglič je izgubil zlato iglo. — Alojzij Potokar je izgubil rjavo dearnico, v kateri je imel 13 K denarja. — Skladničnik Vincencij Duša je izgubil rjavo dearnico, v kateri je imel 10 K denarja.

Izgubila se je zlata ura z zlato verižico v Šiški ali v bližini. Odda se naj proti nagradi v upravništvu „Slov. Naroda“. — Našla se

je srebrna urna verižica (privesek); dobi se pri g. J. Blažu na Marije Teresije cesti št. 8.

Društvena godba ljubljanska koncertuje danes pri večerni predstavi „The Elite Biograf“ na vrtu hotela pri „Maliču“. Začetek ob 8. zvečer.

Društvena godba ljubljanska koncertuje jutri zvečer pod vodstvom g. kapelnika T. a. L. Č. v. hotelu „Južni kolodvor“ (A. Seidl). Začetek ob 8. zvečer. Vstopina prosta.

Nedostojno ponašanje uslužbenec pogrebnega podjetja „Ignaz Brückner“ v Opatiji. Piše se nam: Da so Nemci prave hijene v vsakem slučaju in povsodi, kaže nam zopet slučaj, ki se je dogodil v Opatiji v ponedeljek, 31. avgusta t. l. popoldne na opatijskem pokopališču. Kakor je znano, onesrečil se je smrtno v nedeljo 30. avgusta t. l. mladenič Pavel Bernatovič, ki si je vsled skoka na glavo v plitko morje zlomil tilnik in postal na mestu mrtev. Ta tragičen dogodek je vporabilo takoj pogrebne podjetje „Ignaz Brückner“ in brzo brez vsakega nadaljnega dovoljenja se so polastili uslužbeni tega podjetja mrtvega trupla ponesrečenega in ga prenesli v mrtvačnico, kar bi moralova opraviti in to bi tudi opravila mestna oblast. Ker ste pa v Opatiji dve taki podjetji, bal se je Brückner, da ne bi zamudil in zato se je takoj tudi samovoljno polastil trupla pokojnega Bernatoviča. To pa vse še ne bi bil ravno največji greh, da se ni še potem počela prava gora, da ga pokoplje odnosno odpelje imenovano podjetje. Tu se ni oziroma niti na levo niti na desno, ampak letalo še okoli hotela »Habsburg«, kjer je stanovala pokojnikova mati, ki o celi stvari iz umljivih ozirov ni bila obveščena, da so imeli uslužbeni hotela polne roke, da so spravljali proč te brezobzirne nadležne imenovanega podjetja. A to še ne bi bilo dovolj. Zvedelo se je, da pride oče pokojnega gospa Oroslavja Bernatoviča z brzovlakom zvečer v Opatijo. Zastopnik podjetja Brückner, Koschir, se je vse del v kočijo in se odpeljal na Štajersko Matulj, in sreča je bila, da g. Bernatovič, ki tudi ni vedel še do tiste ure, da mu je sin mrtev, ni prišel, ker mogel bi omedleti, ko bi se mu zastopnik pogrebnega podjetja predstavil in oferiral svojo firmo. Se da je so še te hijene. Ko je v ponedeljek g. Bernatovič vendar prišel v Opatijo in tu dozhal prezačnost vest, podal se je v spremstvu svojcev na pokopališče kjer se mu je pa dogodila taka, da niti v Afriki kaj takega ne bi doživel. Ko je dal g. Bernatovič razumeti drugemu zastopniku podjetja Brückner, Leinu, da je dal prevoz mrtvih ostankov svojega sina podjetju »Concordia«, katere lastnik je Slovan Stepanek, skočila je ta nemška spaka, kakor da bi ga gad pčel in počel pred razjaljenimi svojci, pred mrtvimi sinom razgrajati, metati okoli mrtvega postavljene sveče na stran vleči z njega pokrivalo in posvati kot divjak. Umirl je se še le, ko je prišla po svečeniku Oršiu, pokojnikovem sorodniku pozvana policija in to zver odstranila iz mrtvačnice. Vsa stvar bo imela sodnitske posledice. Ko je tega človeka pozneje neki gospod vprašal, zakaj to dela, je pa rekel Lein: »Kroatische schuftige Gäste! Weil dieses kroatische Gesindel nichts zahlen will.« To je lepa sličica iz naše prekrasne Opatije; dokazuje pač, kakšne vrste ljudje so prišli kot fakinij tu sem in se sedaj tako ponosa! Zahtevamo od c. kr. okrajnega glavarstva v Voloski, da storiti takim stvarem enkrat za vselej konec, če ne se bo o ti c. kr. nemški trdnjavci kaj več spregovorilo, kar ne bo ravno dišalo po rožicah. Kakor se nam poroča od druge strani, je Brückner ponoči hotel izsnil, da se njemu izroči pogreb. Računal je 860 kron, dočim je Stepanek samo 600 K. — K notici »Tragična smrt nadobudnega mladenčka«, priobčeni 1. septembra v »Slovenskem Narodu«, se nam piše: Poročnik Bernatovič ni skočil v morje z visoke strehe, ampak tam, kjer se začenjajo stopnjice, ki vodijo v morje. Paznili ni strogo vršil svoje dolžnosti, da skakanje zabraniti; a tudi prepoved ni tako postavljena, da bi jo vsak takoj opalil, sicer je pazniki vsakemu, če je plaval čez ograjo kopališča, takoj prepovedal vsako nadaljnje kopanje. Tega v Bernatovičevem slučaju ni storil, akoravno so pokojnik in mnogo drugih skakali z istega mesta, s katerega je dobil Bernatovič nekoč lahko poškodbo vsled skakanja. Uprava kopališča ni smatrala za potrebitno, da bi energično postopala, da absolutno prepove skakanje in kopanje, ker se je tak slučaj dogodil pred nekaj leti, a so isti dan popoldne skakali kopalec z istega

— **Luchom prič za pomilovanje.** Morile cesarice Elizabete je naprosil iz ječe svojega bivšega zagovornika, naj pošije cesarju prošnjo, da posreduje v jubilejnem letu za njegovo pomilovanje pri švicarski oblasti.

— **Wright ponuja avstrijski vojni upravi svoje zrakoplovne načrte v od kup.**

— **Požigi v Carigradu in predmestjih** se neprestano mnoge. V teku 24 ur je bilo začrno na 17 krajin, vendar se je skorovsno posrečilo ogromno pravočasno zadušiti. Tudi velikanski požar v Stambulu je provzročila zlobna roka.

— **Razpuščen občinski svet.** Tirolsko namestništvo je razpuštilo občinski svet v Kufsteinu, ker vsled spora med obema naprednima strankama ni bilo mogoče voliti župana.

— **Ruskega anarchistu** so prijeli na Dunaju. Dobili so v njegovem stanovanju mnogo anarchističnih spisov.

— **Za predsednika tiroškega deželnega kulturnega sveta** je imenovan briksenški župan dr. pl. Gugenberg.

— **Lev je odgriznil roko** neki učenki v Mödlingu, ki je pomolila levu v kletko košček kruha.

— **Poneverjenja hrvaškega bankirja Franca Zottija v Ameriki** znašajo po najnovejših preiskavah že 3,500 000 K.

Drobne novice.

nil željam svoje rodbine ter opusti naporno delo v laboratoriju. V bodoče se hoče posvetiti le čisto znanstvenim problemom, ki ga zanimajo. Pred vsem se bo poglobil v misterije kemije, ki ga zanimalo že bolj kakor elektriciteta. Nadalje hoče potovati ter ponočno delo popolnoma opustiti. In lahko si privošči počitek, zakaj njegovo premoženje znaša 100 milijonov. V Floridi si je kupil prekrasno posestvo z vilo, kjer bo preživil spomladanske mesece.

* Tat v volčji koži. Ivan Medič iz Beline v Dalmaciji bi bil rad kralj ove, a so ga vselej zatolili. Vsled tega je oblekel volčjo kožo in ko je nastala noč, je prilomil v ovčji stan in jemal živinčeta seboj. Pastirju se je eduno zdelo, ko je nekoč zapazil »volka«, ki je imel tako eduno hojo. Ko je prihodno noč zopet prišel ropar, zagrmel je pastir nad njim: »E što je to, pobratime?« Medič je potegnil samokres in ustrelil na pastirja, a ga ni zadel. Pastir pa ne bodi len, je opazil tatu s kolom, da je oblekel na teleh. Hitel je po orožnike, ko so pa ti prišli, volkodlaka že ni bilo nikjer.

Knjigovnost.

— **Dragotin Kette: Poezije.** Ljudska izdaja. Založil L. Schwentner. Cena broš 1 K 80 v, vez 2 K 50 v, po pošti 20 v več.

Znano izdajo Kettejevih poezij, ki jo je uredil A. Ašker, ter jo opremil z življenje-pisnimi in književnokritičnimi črticami, je zdaj založnik na novo izdal kot ljudsko izdajo, da napravi te krasne poezije dostopne tudi širšim krogom. Izdaja je prav lepa in vendar razmeroma zelo po ceni.

— **O kulturnem pomenu slovenske reformacije.** K Trubarjevemu jubileju spisal dr. Ivan Prljatelj. V Ljubljani 1908. Založil L. Schwentner. Cena 1 K, s pošto 1 K 10 v. Knjižica podaja kratek, a vsestranski oris reformacije in specialno Trubarjevega delovanja. Pisatelj je izbral najmarkantnejše dogodke in jih sistematično grupiral, tako da dobričitljivo jasno sliko o reformaciji in o njenem kulturnem pomenu za slovenstvo. To je toliko bolj zasluzno delo, ker se trudijo nasprotniki reformacije, da bi jo predstavili kot kulturno brezpomembno, da, naravnost škodljivo zgodovinsko epizodo, ki je imela nemški značaj in protinarodne smotre. Vse te trditve nasprotujeta v tej knjižici z dejstvi ovzrene in z dokazi potrebni kot zgodovinske laži.

— **Reformacija in socialni boji slovenskih kmetov.** Napisal Abbottus U. Ljubljani 1908. Založil L. Schwentner. Cena 1 K, s pošto 1 K 10 v. Knjižica podaja kratek, a vsestranski oris reformacije in specialno Trubarjevega delovanja. Pisatelj je izbral najmarkantnejše dogodke in jih sistematično grupiral, tako da dobričitljivo jasno sliko o reformaciji in o njenem kulturnem pomenu za slovenstvo. To je toliko bolj zasluzno delo, ker se trudijo nasprotniki reformacije, da bi jo predstavili kot kulturno brezpomembno, da, naravnost škodljivo zgodovinsko epizodo, ki je imela nemški značaj in protinarodne smotre. Vse te trditve nasprotujeta v tej knjižici z dejstvi ovzrene in z dokazi potrebni kot zgodovinske laži.

— **Neverjetna sirovost.** V Nici so zapri nemški komponista Emila Haucka, ki je igral veliko vlogo v najodličnejših krogih, doma pa je imel že pol leta svojo ženo zaklenjeno v temni čumnati. Sosedom se je že dalje časa žudno zdelo, da hodi Hauck vedno sam, a ker ni bilo med njim in ženo nikoli dobrega razmerja, mislili so, da ga je žena zapustila. Končno pa je le nekdo slal ženo v stanovanju jokati, kar se je naznalo policiji. Policijskemu komisarju Hauck ni hotel odprieti, temuč so morali v stanovanje vlotiti. Po temem hodniku so prišli do čumnat, v kateri je bila nesrečna žena zaprta. V temni sobici z zabitim oknom so našli na železni postelji v krvavih umazanih cunjah liki okostnjak shujšano komponistovo ženo. Ko je policije zagledala, začela se je bedasto smejati. Revi se je v zaporu omračil duh. Po celem telesu je imela rane, a brezrčni mož trdi, da je večkrat padla s postelje ter se pobila, dasi je očitno, da jo je mož tako hudo pretepal. Od tod izvirajo tudi krvavi madeži, o katerih pravi mož, da je žena pobila toliko mrčesa v postelji. Ko so nesrečno ženo prisneli na zrak, je omedela. Zdravnik dvomijo, da bi ostala živa.

— **Avstrijski izvoz petroleja.** V prvih 5 mesecih t. i. se je izvabilo iz Avstrije 793.000 qm petroleja v vrednosti K 6,260.000 nasproti 427.000 qm vrednosti K 3,370.000 v lanskem letu. Izvoz bencina je poskočil od 35.000 na 101.000 qm ter od K 790.000 na K 2,270.000.

— **Dohodki zasebnih železnic.** Po dohodkih železnic se sodi o gospodarskem položaju države. Doseganja letosnje slike avstrijskih železnic je ugodna. Avstrijske zasebne železnice so nameščene v preteklih 7 mesecih minulega leta imelo 5.000.000 kron več dohodkov, kakor lani.

— **Zvezna Rima z morjem.** Kralj Viktor Emanuel je potrdil načrt, da poglobe Tibero tako, da bi lahko vožili največji parniki v Rim. Ob obej bregovih Tibere pa bi zgradili tvořnice in skladničke. Zgradi se tudi 40 m široka cesta z električno železnicijo in z avtomobilskim prometom. Ostaja postane pravo rimske pred mestne.

— **Edisen si hoče odprečiti.** Veliki iznajdljitelj Edisen se je uklo-

petilo, le tega ni misil, da jo bo skupil v Velesovem, marveč v Cerkljah. Ondolženec pravi, da je bil v času dejanja popolnoma opit, ter da ni vedel, kaj da dela. Tudi zaslišane priče so to potrdile, in reklo, odkar se je v rudnikih v Ameriki nekaj posrečil, da od tiste dobe ne prenesе več toliko pijače. Porotniki so vprašali na uboj potrdili, — potrdili so pa tudi dodatno vprašanje, da je Ivan van svoj čin izvršil v pisanosti, in zanikal, da bi bil on kriv te pisanosti, nakar ga je sodni dvor oprostil. Za 5 K rad prevzamem kazen, kar je bo ta dobil, — to je trdil neki kmetič, ko je po dvanašesti ur začel poročno dvoranu; res jo je mož dobro pogodil.

Telefonska in brzozavna poročila.

<p

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani¹¹.

Uradni kursi dan. borze 3. septembra 1908

Naložbeni pojed.	Daner	Blago
majška renta	96.25	96.45
aer. srebrna renta	99.20	99.41
aer. kronska renta	96.35	96.55
zlate	115.85	116.05
ogrsk. kronska renta	9.95	9.95
zlate	110.95	111.15
posojilje dež. Kranjske	97.75	98.75
posojilje mesta Ljubljane	100.10	101.0
bos.-herc. Železnika posojilje 1902	99.20	100.20
dež. banka k. a.	98.25	99.25
zast. pisma gal. dež. hipot. banke	97.95	98.25
pešt. kom. k. a. s 10% pr.	96.50	97.50
zast. pisma Innerst. hranilnice	109.76	110.25
zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice	98	99
z. pis. ogr. hip. ban. obli. ogr. lokalnih žel. ležnic d. dr.	98.25	99.25
obli. ogr. žel. Trst-Poreč	99	100
prior. dolenjski žel.	98	99
prior. juž. žel. kup. 1/4 avstr. pos. za žel. p. o.	99.75	100.75
brečke od 1. 1860%	152.40	156.40
od 1. 1864	260.50	264.50
tiskarne	124.15	146.15
zem. kred. I. emisija II	268	274
ogrsk. hip. banke	264	270
srbske à frs. 100% turške	2.9	245
srbske	103.75	109.75
srbske à frs. 100% turške	184.50	185.50
srbske	19.90	21.90
Kreditna banka	472	482
Inomorske	108	118
Kraške	107	117
Ljubljanske	61.75	67.75
Avt. rdeč. trička	49.75	51.75
Ogr. Rudolfove	26.25	28.25
Salchurške	68.50	72
Dunajske kom.	109	119
Deželna	492	502
južne železnice	118.10	119.10
državne železnice	692.40	693.40
avr.-ogrsk. bančne delm.	174.4	175.4
avr. kreditne banke	632.60	633.60
ogrsk. živnostenske	634.10	635.10
Premogokop v Moštu (Brž)	287.75	288.50
Alpinske montane	715	720
Prakse žel. ind. dr.	667.50	668.50
Rims-Murányi	267.0	268.0
Trboveljske prem. družbe	556	557
avr. orožne tov. družbe	275	276.50
Ceške sladkorne družbe	553	557
171	172	
Valuta	4.80	2

Št. načrtov	1860%	1864%	1868%	1872%	1876%	1880%	1884%	1888%	1892%	1896%	1900%	1904%	1908%
brečke	1. 1860%	1. 1864	1. 1868	1. 1872	1. 1876	1. 1880	1. 1884	1. 1888	1. 1892	1. 1896	1. 1900	1. 1904	1. 1908
Kreditna banka	1. 1860%	1. 1864	1. 1868	1. 1872	1. 1876	1. 1880	1. 1884	1. 1888	1. 1892	1. 1896	1. 1900	1. 1904	1. 1908
Inomorske	1. 1860%	1. 1864	1. 1868	1. 1872	1. 1876	1. 1880	1. 1884	1. 1888	1. 1892	1. 1896	1. 1900	1. 1904	1. 1908
Kraške	1. 1860%	1. 1864	1. 1868	1. 1872	1. 1876	1. 1880	1. 1884	1. 1888	1. 1892	1. 1896	1. 1900	1. 1904	1. 1908
Ljubljanske	1. 1860%	1. 1864	1. 1868	1. 1872	1. 1876	1. 1880	1. 1884	1. 1888	1. 1892	1. 1896	1. 1900	1. 1904	1. 1908
Avt. rdeč. trička	1. 1860%	1. 1864	1. 1868	1. 1872	1. 1876	1. 1880	1. 1884	1. 1888	1. 1892	1. 1896	1. 1900	1. 1904	1. 1908
Ogr.	1. 1860%	1. 1864	1. 1868	1. 1872	1. 1876	1. 1880	1. 1884	1. 1888	1. 1892	1. 1896	1. 1900	1. 1904	1. 1908
Rudolfove	1. 1860%	1. 1864	1. 1868	1. 1872	1. 1876	1. 1880	1. 1884	1. 1888	1. 1892	1. 1896	1. 1900	1. 1904	1. 1908
Salchurške	1. 1860%	1. 1864	1. 1868	1. 1872	1. 1876	1. 1880	1. 1884	1. 1888	1. 1892	1. 1896	1. 1900	1. 1904	1. 1908
Dunajske kom.	1. 1860%	1. 1864	1. 1868	1. 1872	1. 1876	1. 1880	1. 1884	1. 1888	1. 1892	1. 1896	1. 1900	1. 1904	1. 1908

Valuta	11.37	11.40
20 franki	19.09	19.12
20 marke	23.46	23.50
Sovereigns	23.96	24
Marke	117.30	117.50
Lažki bankovel	95.20	95.35
Rublji	2.51	5.52
Dolarji	4.80	2

Zltnote cene v Budimpešti.

Dne 1. septembra 1908

Termín.

Plenica za oktober . . . za 50 kg K 11.26

Ré za oktober . . . za 50 kg K 9.31

Koruza za maj 1909 . . . za 50 kg K 7.28

Oves za oktober . . . za 50 kg K 8.04

Efektív.

5 vin. viški.

100

Globoko užalosteni javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš ljubljeni, nepozabni oče, gospod

Viktor Dolenc

danes ob polu 5. popoldne po dolgi in mučni bolezni, v 69. letu starosti, mirno zaspal v Gospodu.

Truplo nepozabnega rajnika se bode v petek, dne 4. septembra ob 4. popoldne položilo k večnemu počitku.

Razdrto, 2. septembra 1908.

Anton, Viktor in Albin sinovi.

Namesto vsakega drugega obvestila.

Javna zahvala.

Vsem znancem in prijateljem bla-gopokojnega gospoda

3123

Pavla Bernatoviča

poročnika

ki je preminil nenađne smrti, izre-kamo s tem najplobokejšo zahvalo, ker so nam našega sina-edinca spre-mili do hladnega groba, odnosno izrazili svoje sočutje.

Srčna zahvala za darovane vence. Poimenoma izražamo zahvalo čas-tniškemu zboru, dalje pevskemu dru-štvu »Ljubljanski Zvon«, ki je s krasnimi in genljivimi pesmimi po-častilo spomin pokojnikov ob tem toli žalostnem prigodku.

Ljubljana, 4. septembra 1908.

Zaljuboča obitelj.

Zahvala.

3121

Ganjenega srca se zahvaljujem v svojem in v imenu svojim otrok in sorodnikov vsem onim, ki so na-sega iskreno ljubljene soproga, ozir. očeta brata itd., gospoda

Mijo Strausa

posestnika, postilničarja, načelnika požarne brambe itd.

dne 31. avgusta t. l. popoldne v tako častnem številu spremili k večnemu počitku. Posebej se še zahvaljujem odpolsonu slav. mestnega zastopa idrijskega z g. županom Jož Sepetavcem na čelu, c. kr. orožnikom, članom požarnih bramb iz Idrije, Spodnje Idrije in Godovič, pevcom delavskoga bralnega društva v Idriji, ki so zapeli pod vodstvom g. Zorka Prelavca pretresljivi žalostni pred šo in ob grobu. Srčna hvala tudi darovateljem prelepih vencev.

V Idriji, dne 30. avgusta 1908.

Mijo Straus
soprog.

Švicarija.

3128-1

V soboto in nedeljo, 5. in 6. septembra od 5. pop. do 10. zvečer umetniški in zabavni večer dobroznanje ruske trojice STARKOV.

Vstopnina prosta.

10.000 parov čevljev!

4 pari čevljev samo K 6.50.

Valed ugodenega ogromnega nakupa se odda za to nizko ceno: par moških in par ženskih čevljev, črnih ali rjavih na trakovem z močno zbitimi podplati, najnovije oblike, dalje par moških in par ženskih modnih čevljev.

Vsi 4 pari samo K 6.50.

Za naročitev zadostuje dolgost. Razpoložanje po povzetju. Izvoz čevljev KOHANE, Krakov št. 31.

Noujajajoči rad zamenjam.

3115